

LLIBRES

“El sistema financer català estava format per deu caixes: una caixa gran, la Caixa d’Estalvis i Pensions de Barcelona –que encara es manté en la seva essència–, una caixa mitjana, la Caixa de Catalunya, i vuit caixes amb una forta arrel comarcal. El llibre analitza amb claredat i rigor la raó de ser d’aquestes institucions centenàries i el procés de radical

transformació i concentració que han experimentat sota la intensa pressió del Banc d’Espanya i dels mercats. Catalunya es queda amb una sola caixa, però el seu model era realment caduc? Quins eren els seus punts febles? Com entendre l’escenari econòmic del nostre país i veure amb perspectiva la crisi financera actual”.

De “El crepuscle de les caixes”

El crepuscle de les caixes

Els últims dies d’aquestes entitats financeres vistos per un dels seus màxims defensors

EL CREPUSCLE DE LES CAIXES

Francesc Cabana

Dèria Editors, Barcelona, 2013

235 pàgines

Preu: 18 euros

Ramon Aymerich

Pocs esdeveniments associats a la crisi que arrenca l’any 2007 han resultat tan traumàtics per al paisatge institucional com la desaparició de les caixes catalanes. Ni la notòria supervivència de Caixa Bank pot fer oblidar la mort sobtada de vuit entitats (cal veure què passa finalment amb Catalunya Banc), totes claus en l’economia, la cultura i els serveis socials dels entorns en els quals operaven.

Si a més la desaparició ve acompanyada del descobriment d’irregularitats en la gestió d’algunes de les entitats, s’entendrà més la perplexitat de l’opinió pública, que se’n va anar a dormir pensant que vivia en el millor dels mons possibles –el model català de caixes– i es va despertar envoltada de muntanyes de runa.

S’ha escrit poc sobre el final de les caixes i les causes que van portar a un final tan abrupte. D’entre el que s’ha publicat sobresurt el llibre d’Antoni Serra Ramoneda, ell mateix president de la Caixa de Catalunya, pel qual el declivi d’aquestes entitats s’explica en part per la seva desnaturalització, pel seu intent, en va,

Una de les últimes reunions de la Federació Catalana de Caixes d’Estalvis

ALEX GARCIA

d’emular la banca en el seu propi terreny.

Sense negar aquesta argumentació, a *El crepuscle de les caixes* Francesc Cabana va per un altre camí. Defensa la vigència del model i se situa a contracorrent de l’opinió que domina avui, que dona per amortitzades les caixes d’estalvis. Però una cosa és el model, raona l’historiador, i una altra de molt diferent el comportament dels gestors en la fase final de la seva existència.

Cabana, que presenta demà el llibre a l’Ateneu Barcelonès

acompanyat de l’historiador Carles Sudrià i de l’economista Antoni Castells (protagonista directe dels fets com a conseller competent entre els anys 2003 i el 2010), dedica la primera meitat del llibre a explicar la gènesi d’aquest model i el seu desenvolupament. En particular, l’obra de Francesc Moragas a La Caixa, en un convuls primer terç del segle XX, on l’obra social va ser concebuda com un mecanisme per aconseguir la pau social.

La segona part del llibre està dedicada als anys finals de les

Francesc Cabana se situa a contracorrent i defensa la vigència del model de les caixes d’estalvis

La cobdícia d’alguns gestors i la falta de control de les seves actuacions explicarien la crisi final del sector

caixes i a la seva evolució sota l’erràtica batuta del Banc d’Espanya, capaç de generar un clima d’hostilitat creixent a l’entorn d’aquestes entitats.

Per Francesc Cabana, les caixes se’n van anar en orris en bona part pel comportament d’uns gestors seduïts per la cobdícia. També, esclar, per uns òrgans de govern que sempre van tenir dificultats per controlar les decisions d’aquests gestors. La cobdícia a què es refereix Cabana remet a un concepte una mica més ampli, desenvolupat per l’autor en un altre assaig recent, *La cultura de la cobdícia*. Es tracta de l’univers de valors que el capitalisme ha magnificat en els últims trenta anys, una cultura que exalta la possessió de riquesa, però no diu res de la feina i de l’esforç.

Cabana és un autor prolífic. Parla de qüestions que poden semblar acadèmiques, però té un olfacte especial per connectar amb les obsessions i interessos d’una part central de l’opinió pública catalana. En aquesta línia, i en el context de les vertiginoses setmanes que van precedir les darreres eleccions autonòmiques, cal inscriure la publicació d’un altre llibre, aquest de títol eloqüent: *Espanya, un pes feixuc*. En aquest llibre Cabana mira enrere, fins al segle XVII, per trobar el fil que li permet reinterpretar la història econòmica de Catalunya sota la llum de la que és la seva tesi central: la convicció que sense el pes d’Espanya, l’economia catalana hauria arribat bastant més lluny.

¿HACIA DÓNDE VA EL MUNDO?

Susan George, Jean-Pierre Dupuy, Yves Cochet, Serge Latouche

Traducció de Griselda Piñero

Icaria, Barcelona, 2012. 78 pàgines

Preu: 7 €

Davant del discurs oficial, que reivindica que, tard o d’hora, i amb els inevitables i dolorosos sacrificis, l’economia tornarà al creixement i tot tornarà a ser com abans, els autors d’aquest petit llibre apunten que, en realitat, si res no canvia, el món es dirigeix cap a la catàstrofe financera, econòmica i ecològica. Després d’analitzar la situació actual, ofereixen les seves particulars sortides, i sigui la transició a una economia verda o el decreixement, tots conclouen que el canvi és urgent per esquivar el caos.

EL LECHERO EN BICICLETA

Franc Carreras i Jenny Jobring

Conecta

Barcelona, 2013

120 pàgines

Preu: 9,95 €

Una faula per adaptar-se a la revolució de les xarxes socials. Al petit poble de Villalomas hi ha un animat mercat on el venedor que més crida és qui més acaba venent. Però al poble hi arriben uns artefactes anomenats bicicletes que alteraran per sempre la rutina. Una metàfora per donar consells a les empreses perquè operin al món de les xarxes socials: des de mantenir el contacte i ser proper, fins a deixar els clients marcar el camí per tenir seguidors. I tenir clar que si enganyes a tothom, acabes sent l’enganyat.

ECONOMÍA DE LA UNIÓN EUROPEA

Eva María Buitrago i L. Benjamín Romero

Pirámide

Madrid, 2013

428 pàgines

Preu: 33 €; e-book, 20,99 €

Una anàlisi econòmica del procés d’integració europea per entendre’n l’evolució i, sobretot, poder anticipar i interpretar les decisions encara per arribar. El llibre parteix dels fonaments bàsics de la teoria de la integració econòmica, amb els seus potencials avantatges i inconvenients, i gira després cap al terreny pràctic, cap als processos reals d’integració de mercats i d’integració monetària que ha viscut la Unió Europea. Acabar analitzant el supòsit de la Unió i les seves polítiques de cohesió i agrària.